

บทที่ 4

ผลการวิจัย และการอภิปรายผล

ผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาความรุนแรงของการบาดเจ็บ และความวิตกกังวลของผู้บาดเจ็บ จากอุบัติเหตุจราจร เปรียบเทียบความรุนแรงของการบาดเจ็บ และความวิตกกังวลของผู้บาดเจ็บตาม การรับรู้ของผู้บาดเจ็บ และพยาบาล หาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยพื้นฐาน ความรุนแรงของการบาดเจ็บ กับความวิตกกังวลตามการรับรู้ของผู้บาดเจ็บ กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ที่ได้รับบาดเจ็บจาก อุบัติเหตุจราจรที่เข้ารับการรักษาในหน่วยอุบัติเหตุ-ฉุกเฉิน จำนวน 380 คน และพยาบาลในหน่วย อุบัติเหตุ-ฉุกเฉิน ที่ให้การพยาบาลผู้บาดเจ็บกลุ่มตัวอย่างจำนวน 23 คน ในโรงพยาบาลแห่งหนึ่งใน ภาคใต้ ผลการวิจัยนำเสนอด้วยตารางประกอบคำบรรยาย ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้บาดเจ็บ และพยาบาล และข้อมูลเกี่ยวกับการบาดเจ็บของผู้บาดเจ็บ จากอุบัติเหตุจราจร
2. ระดับความรุนแรงของการบาดเจ็บจำแนกตามการรับรู้ของผู้บาดเจ็บ และพยาบาล และ เหตุผลของการประเมินความรุนแรงของการบาดเจ็บ
3. การเปรียบเทียบอันดับคะแนนเฉลี่ยความรุนแรงของการบาดเจ็บจำแนกตาม การรับรู้ ของผู้บาดเจ็บ และพยาบาล
4. ระดับความวิตกกังวลของผู้บาดเจ็บจากอุบัติเหตุจราจรจำแนกตามการรับรู้ของผู้ บาดเจ็บ และพยาบาล และสาเหตุของความวิตกกังวลของผู้บาดเจ็บ
5. การเปรียบเทียบอันดับคะแนนเฉลี่ยความวิตกกังวล ตามการรับรู้ของผู้บาดเจ็บและ พยาบาล
6. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยพื้นฐานของผู้บาดเจ็บ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และ ความเพียงพอของรายได้ และความรุนแรงของการบาดเจ็บ กับความวิตกกังวลตามการรับรู้ของ ผู้บาดเจ็บ

ข้อมูลทั่วไปของผู้บาดเจ็บและพบบล และข้อมูลเกี่ยวกับการบาดเจ็บของผู้บาดเจ็บจากอุบัติเหตุจราจร

ตาราง 1

จำนวนและร้อยละของผู้บาดเจ็บจากอุบัติเหตุจราจร จำแนกตาม เพศ อายุ อาชีพหลัก ศาสนา สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ยของครอบครัว/เดือน ความเพียงพอของรายได้ และ สิทธิในการรักษาพยาบาล (N =380)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	254	66.84
หญิง	126	33.16
อายุ (ปี)		
15-29 ปี	251	66.05
30-44 ปี	85	22.37
มากกว่า 44 ปี ขึ้นไป	44	11.58
อาชีพหลัก		
รับจ้าง	176	46.32
นักเรียน/นักศึกษา	86	22.63
เกษตรกรกรรม	40	10.53
ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	35	9.21
แม่บ้าน/ไม่ได้ทำงาน	32	8.42
รับราชการ	8	2.11
รัฐวิสาหกิจ	3	0.79
ศาสนา		
พุทธ	310	81.58
อิสลาม	70	18.42
สถานภาพสมรส		
โสด	219	57.63
คู่	144	37.89
หม้าย/หย่า/แยก	17	4.47

ตาราง 1 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
ระดับการศึกษา		
ไม่ได้เรียนหนังสือ	13	3.42
ประถมศึกษา	118	31.11
มัธยมศึกษาตอนต้น	90	23.68
มัธยมศึกษาตอนปลาย/ป.ว.ช	104	27.37
อนุปริญญา/ปริญญาตรี	55	14.47
รายได้เฉลี่ยของครอบครัว/เดือน		
น้อยกว่า 5,000บาท	175	46.05
5,000 บาท-10,000 บาท	151	39.74
มากกว่า 10,000 บาท	54	14.21
ความเพียงพอของรายได้		
ไม่เพียงพอ	134	35.26
เพียงพอ	210	55.26
เหลือเก็บ	36	9.47
สิทธิในการรักษาพยาบาล		
พ.ร.บ คุ่มครองผู้ประสพภัย	194	51.05
จ่ายเงินเอง	106	27.89
ประกันสังคม	29	7.63
สิทธิข้าราชการ	20	5.26
คู่อกรณิรับผิดชอบ	16	4.21
ประกันชีวิต	15	3.95

จากตาราง 1 พบว่า ผู้บาดเจ็บจากอุบัติเหตุจราจรส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ร้อยละ 66.84 มีอายุเฉลี่ย 28.25 ปี (S.D=12.95) ช่วงอายุที่พบมากที่สุดคือ 15-29 ปี ร้อยละ 66.05 มีอาชีพหลักคือ อาชีพรับจ้างมากที่สุด ร้อยละ 46.32 รองลงมาคือ นักเรียน/นักศึกษา ร้อยละ 22.63 ส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ ร้อยละ 81.58 มีสถานภาพโสด ร้อยละ 57.63 มีการศึกษาในระดับประถมศึกษา

มากที่สุด ร้อยละ 31.11 รองลงมาคือ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย/ป.ว.ช ร้อยละ 27.37 และที่พบน้อยที่สุด คือ ไม่ได้เรียนหนังสือ ร้อยละ 3.42

ผู้บาดเจ็บจากอุบัติเหตุจราจรส่วนใหญ่มีรายได้เฉลี่ยของครอบครัว/เดือน น้อยกว่า 5,000 บาท ร้อยละ 46.05 รองลงมา คือมีรายได้ 5,000-10,000 บาท ร้อยละ 39.74 และน้อยที่สุดคือ มีรายได้มากกว่า 10,000 บาท ร้อยละ 14.21 ความเพียงพอของรายได้ ส่วนใหญ่ร้อยละ 55.26 มีรายได้เพียงพอ และร้อยละ 9.47 มีเหลือเก็บ สำหรับสิทธิในการรักษาพยาบาลพบว่า ส่วนใหญ่ร้อยละ 51.05 ใช้สิทธิพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ รองลงมา คือ จ่ายเงินเอง ร้อยละ 27.89

ตาราง 2

จำนวนและร้อยละของผู้บาดเจ็บจากอุบัติเหตุจราจรจำแนกตาม สถานะของผู้บาดเจ็บ ลักษณะการเกิดอุบัติเหตุจราจร ประสบการณ์ในการได้รับอุบัติเหตุจราจร ประสบการณ์ในการใช้บริการในหน่วยอุบัติเหตุ-ฉุกเฉิน ลักษณะของการบาดเจ็บ ระดับความรุนแรงของการบาดเจ็บตามระบบคะแนน RTS และประเภทผู้บาดเจ็บ (N=380)

ข้อมูลเกี่ยวกับการได้รับบาดเจ็บ	จำนวน	ร้อยละ
สถานะของผู้บาดเจ็บ		
คนขับจี้	246	64.74
คนโดยสาร	124	32.63
คนเดินเท้า	10	2.63
ลักษณะการเกิดอุบัติเหตุจราจร		
ชนรถยนต์/รถจักรยานยนต์	215	56.58
พาหนะล้ม/คว่ำเอง	119	31.32
ชนกับคน/สิ่งกีดขวาง/สัตว์	41	10.79
ตกจากพาหนะ	5	1.32
ประสบการณ์ในการได้รับอุบัติเหตุจราจร		
ไม่เคย	206	54.21
เคย	174	5.79
ประสบการณ์ในการใช้บริการในหน่วยอุบัติเหตุ-ฉุกเฉิน		
ไม่เคย	250	65.79
เคย	130	34.21

ตาราง 2 (ต่อ)

ข้อมูลเกี่ยวกับการได้รับบาดเจ็บ	จำนวน	ร้อยละ
ลักษณะของการบาดเจ็บ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
แผลถลอก	299	78.68
แผลฉีกขาด	154	40.53
กระดูกแตก/หัก	84	22.11
บาดเจ็บบริเวณศีรษะ	45	11.84
บาดเจ็บบริเวณเนื้อหนัง/เอ็น	36	9.47
บาดเจ็บบริเวณใบหน้าและขากรรไกร	29	7.63
อวัยวะภายในช่องท้องได้รับบาดเจ็บ	9	2.37
อวัยวะภายในทรวงอกได้รับบาดเจ็บ	5	1.32
ข้อเคลื่อน/หลุด	4	1.05
ระดับความรุนแรงของการบาดเจ็บตามระบบคะแนน RTS		
บาดเจ็บเล็กน้อย	379	99.74
บาดเจ็บปานกลาง	1	0.26
ประเภทผู้บาดเจ็บ		
รับไว้รักษาในโรงพยาบาล	76	20.00
จำหน่าย	304	80.00

จากตาราง 2 พบว่า ผู้บาดเจ็บจากอุบัติเหตุจราจรส่วนใหญ่เป็นคนขับขี่ ถึงร้อยละ 64.74 รองลงมาเป็นคนโดยสาร ร้อยละ 32.63 ลักษณะของการเกิดอุบัติเหตุจราจร ส่วนใหญ่ร้อยละ 56.58 เกิดจากการชนกับรถยนต์/รถจักรยานยนต์ รองลงมา คือเกิดจากการล้ม/คว่ำเอง ร้อยละ 31.32 และที่พบน้อยที่สุด คือ ตกจากพาหนะ ร้อยละ 1.32 ผู้บาดเจ็บส่วนใหญ่ไม่เคยมีประสบการณ์ในการได้รับอุบัติเหตุจราจร และประสบการณ์ในการใช้บริการในหน่วยอุบัติเหตุ-ฉุกเฉินมาก่อน ถึงร้อยละ 54.21 และ 65.79 ตามลำดับ ลักษณะของการบาดเจ็บที่พบมากที่สุด คือ มีแผลถลอก ร้อยละ 78.68 รองลงมาคือ มีแผลฉีกขาด ร้อยละ 40.53 และกระดูกแตก/หัก ร้อยละ 22.11 ระดับความรุนแรงของการบาดเจ็บตามระบบคะแนนการบาดเจ็บ RTS ส่วนใหญ่ร้อยละ 99.74 บาดเจ็บเล็กน้อย และผู้บาดเจ็บส่วนใหญ่ ร้อยละ 80 เป็นผู้บาดเจ็บประเภทที่แพทย์จำหน่ายกลับบ้าน

ตาราง 3

จำนวน และร้อยละของพยาบาล จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน ประสบการณ์การทำงานในหน่วยงานอุบัติเหตุจราจร และการได้รับการอบรมทางด้านจิตสังคม (N=23)

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	2	8.70
หญิง	21	91.30
อายุ (ปี)		
21-30 ปี	14	60.90
31-40 ปี	5	21.74
41-50 ปี	4	17.40
ระดับการศึกษา		
อนุปริญญา	3	13.04
ปริญญาตรี	15	65.22
ปริญญาโท	5	21.74
ประสบการณ์การทำงาน		
1-5 ปี	9	39.13
6-10 ปี	5	21.74
11-15 ปี	2	8.70
มากกว่า 15 ปี	7	30.43
ประสบการณ์การทำงานในหน่วยงานอุบัติเหตุ-ฉุกเฉิน		
น้อยกว่า 1 ปี	4	17.39
1-5 ปี	11	47.83
6-10 ปี	4	17.39
มากกว่า 10 ปี	4	17.39
การได้รับการอบรมทางด้านจิตสังคม		
เคย	9	39.13
ไม่เคย	14	60.87

จากตาราง 3 พบว่า พยาบาลในหน่วยงานอุบัติเหตุ-ฉุกเฉิน เกือบทั้งหมดเป็นเพศหญิง คิดเป็น ร้อยละ 91.30 ช่วงอายุที่พบมากที่สุด คือ 21-30 ปี ร้อยละ 60.90 และช่วงอายุที่พบน้อยที่สุด คือ 41-50 ปี ร้อยละ 17.40 โดยมีอายุเฉลี่ย 32.3 ปี (S.D= 6.94) ส่วนใหญ่มีการศึกษาในระดับปริญญาตรี ร้อยละ 65.22 รองลงมา คือ ปริญญาโท ร้อยละ 21.74 ประสบการณ์การทำงานโดยเฉลี่ย 10.61 ปี (S.D= 7.65) ประสบการณ์การทำงานที่พบมากที่สุด อยู่ในช่วง 1-5 ปี ร้อยละ 39.13 รองลงมา คือ มีประสบการณ์การทำงานมากกว่า 15 ปี ร้อยละ 30.43 ส่วนประสบการณ์การทำงานในหน่วยอุบัติเหตุ-ฉุกเฉิน โดยเฉลี่ย 6.13 ปี (S.D= 6.55) ซึ่งส่วนใหญ่ ร้อยละ 47.83 มีประสบการณ์การทำงานในหน่วยอุบัติเหตุ-ฉุกเฉิน อยู่ในช่วง 1-5 ปี การได้รับการอบรมทางด้านจิตสังคม พบว่าพยาบาลส่วนใหญ่ ร้อยละ 60.87 ไม่เคยได้รับการอบรมทางด้านจิตสังคมมาก่อน

ระดับความรุนแรงของการบาดเจ็บ จำแนกตามการรับรู้ของผู้บาดเจ็บ และพยาบาล และเหตุผลของการประเมินความรุนแรงของการบาดเจ็บ จำแนกตามการรับรู้ของผู้บาดเจ็บและพยาบาล

ตาราง 4

ค่ามัธยฐาน และส่วนเบี่ยงเบนควอไทล์ คะแนนความรุนแรงของการบาดเจ็บ จำแนกตามการรับรู้ของผู้บาดเจ็บ และพยาบาล

ความรุนแรงของการบาดเจ็บ	N	Median	Q.D	แปลผล
ตามการรับรู้ของผู้บาดเจ็บ	380	6.00	1.50	มาก
ตามการรับรู้ของพยาบาล	23	4.00	1.50	ปานกลาง

จากตาราง 4 พบว่า คะแนนความรุนแรงของการบาดเจ็บตามการรับรู้ของผู้บาดเจ็บ อยู่ในระดับรุนแรงมาก (Median=6.00, Q.D=1.50) ในขณะที่คะแนนความรุนแรงของการบาดเจ็บตามการรับรู้ของพยาบาล อยู่ในระดับปานกลาง (Median= 4.00, Q.D= 1.50) แสดงว่าผู้บาดเจ็บมีการรับรู้ความรุนแรงของการบาดเจ็บมากกว่าการรับรู้ของพยาบาล

ตาราง 5

จำนวน และร้อยละของเหตุการณ์ประณินความรุนแรงของการบาดเจ็บ จำแนกตามการรับรู้ของผู้บาดเจ็บ (N=380)

เหตุผล	จำนวน	ร้อยละ
บาดเจ็บเป็นครั้งแรก/เข้าโรงพยาบาลเป็นครั้งแรก	108	28.42
ร่างกายมีบาดแผลเล็กน้อย	98	25.80
ร่างกายมีบาดแผลมาก	43	11.32
บาดเจ็บบริเวณอวัยวะที่สำคัญ/เสียภาพลักษณ์	36	9.47
ช่วยเหลือตัวเองไม่ได้/ต้องพึ่งพาผู้อื่น	34	8.95
ยังรู้สึกตัว/ช่วยเหลือตัวเองได้	31	8.16
อาการน้อยกว่าของผู้อื่น	20	5.26
ต้องใช้เวลาในการรักษานาน/ต้องนอนโรงพยาบาล	5	1.32
รู้สึกปวดมาก	5	1.32

ตาราง 6

จำนวน และร้อยละของเหตุการณ์ประณินความรุนแรงของการบาดเจ็บ จำแนกตามการรับรู้ของพยาบาล (N=23)

เหตุผล	จำนวน	ร้อยละ
มีบาดแผลเล็กน้อยกลับบ้านได้	140	36.84
มีอันตรายต่อร่างกายมาก	103	27.11
บาดเจ็บอวัยวะที่ไม่สำคัญ	39	10.26
มีผลต่อการประกอบอาชีพ	37	9.74
ยังสามารถช่วยเหลือตัวเองได้	26	6.84
ต้องนอนโรงพยาบาล/ต้องสังเกตอาการ	25	6.58
ต้องใช้ระยะเวลาในการรักษานาน/ต้องผ่าตัด	10	2.63

จากตาราง 5 และตาราง 6 พบว่า เหตุผลที่ใช้ในการประณินความรุนแรงของการบาดเจ็บตามการรับรู้ของผู้บาดเจ็บนั้น ส่วนใหญ่ร้อยละ 28.42 จะประณินจากการได้รับบาดเจ็บ/เข้าโรงพยาบาล

เป็นครั้งแรกรองลงมาคือ ร่างกายมีบาดแผลเล็กน้อย ร้อยละ 25.80 ส่วนเหตุผลของพยาบาลที่ใช้ในการประเมินความรุนแรงของการบาดเจ็บคือ มีบาดแผลเล็กน้อยกลับบ้านได้ ร้อยละ 36.84 และมีอันตรายต่อร่างกายมาก ร้อยละ 27.11 ตามลำดับ

การเปรียบเทียบอันดับคะแนนเฉลี่ยความรุนแรงของการบาดเจ็บจำแนกตาม การรับรู้ของผู้บาดเจ็บ และพยาบาล

ตาราง 7

เปรียบเทียบอันดับคะแนนเฉลี่ยความรุนแรงของการบาดเจ็บจำแนกตาม การรับรู้ของผู้บาดเจ็บ และพยาบาล โดยการทดสอบด้วยสถิติ แมนวิทนี-ยู (Mann-Whitney U)

ความรุนแรงของการบาดเจ็บ	N	Mean Rank	U-value	p-value
ตามการรับรู้ของผู้บาดเจ็บ	380	462.44	-10.36	0.00**
ตามการรับรู้ของพยาบาล	23	298.56		

**p< 0.01

จากตาราง 7 เมื่อเปรียบเทียบอันดับคะแนนเฉลี่ยความรุนแรงของการบาดเจ็บจำแนกตาม การรับรู้ของผู้บาดเจ็บ และพยาบาล ด้วยสถิติ Mann-Whitney U พบว่า อันดับคะแนนเฉลี่ยความรุนแรงของการบาดเจ็บตามการรับรู้ของผู้บาดเจ็บ และพยาบาล มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยผู้บาดเจ็บมีอันดับคะแนนเฉลี่ยการรับรู้ความรุนแรงของการบาดเจ็บมากกว่าพยาบาล

ระดับความวิตกกังวลของผู้บาดเจ็บจากอุบัติเหตุจราจร จำแนกตามการรับรู้ของผู้บาดเจ็บและพยาบาล และสาเหตุของความวิตกกังวลของผู้บาดเจ็บจากอุบัติเหตุจราจร

ตาราง 8

ค่ามัธยฐาน และส่วนเบี่ยงเบนควอไทล์ คะแนนความวิตกกังวลของผู้บาดเจ็บจากอุบัติเหตุจราจร จำแนกตามการรับรู้ของผู้บาดเจ็บ และพยาบาล

ความวิตกกังวลของผู้บาดเจ็บจากอุบัติเหตุจราจร	N	Median	Q.D	แปลผล
ตามการรับรู้ของผู้บาดเจ็บ	380	7.75	2.50	มาก
ตามการรับรู้ของพยาบาล	23	5.00	1.50	ปานกลาง

จากตาราง 8 พบว่า คะแนนความวิตกกังวลของการบาดเจ็บตามการรับรู้ของผู้บาดเจ็บ อยู่ในระดับมาก (Median=7.75, Q.D=2.50) ในขณะที่คะแนนความวิตกกังวลตามการรับรู้ของพยาบาล อยู่ในระดับปานกลาง (Median=5.00, Q.D=1.50) แสดงว่าผู้บาดเจ็บมีการรับรู้ความวิตกกังวลมากกว่าการรับรู้ของพยาบาล

ตาราง 9

จำนวน และร้อยละ สาเหตุของความวิตกกังวลของผู้บาดเจ็บจากอุบัติเหตุจราจร (N=380)

สาเหตุของความวิตกกังวล	จำนวน	ร้อยละ
งาน/ภารกิจที่ทำอยู่	172	45.26
ไม่สามารถดำเนินชีวิตได้ตามปกติ/พิการ	135	35.52
ความเจ็บปวด/ทุกข์ทรมานจากความเจ็บปวด	131	34.47
ค่ารักษาพยาบาล/ทรัพย์สินที่เสียหาย	102	26.84
อาการบาดเจ็บ/ไม่รู้ว่าจะมีอะไรเกิดขึ้นกับตน	90	23.68
การรักษาพยาบาล เช่น การผ่าตัด	79	20.78
ต้องใช้ระยะเวลาในการรักษานาน	69	18.15
กลัวพ่อแม่เป็นห่วง/ดู	65	17.11
มีแผลเป็นหลังจากแผลหาย/เสียภาพลักษณ์	60	15.78
เป็นห่วงครอบครัว	57	15.00

ตาราง 9 (ต่อ)

สาเหตุของความวิตกกังวล	จำนวน	ร้อยละ
เรื่องเรียน	44	11.57
เป็นห่วงอาการของเพื่อน/คนรัก	42	11.05
การนอนโรงพยาบาล	29	7.63
ต้องเป็นภาระแก่ครอบครัว	20	5.26
คดี/คู่กรณี	18	4.74

จากตาราง 9 พบว่า สาเหตุที่ทำให้ผู้บาดเจ็บจากอุบัติเหตุจราจรส่วนใหญ่มีความวิตกกังวลมากที่สุด 3 อันดับแรก คือ สาเหตุจากงาน/ภารกิจที่ทำอยู่ ร้อยละ 45.26 สาเหตุจากการที่ไม่สามารถดำเนินชีวิตได้ตามปกติ/พิการ ร้อยละ 35.52 และสาเหตุจากความเจ็บปวด/ทุกข์ทรมานจากความเจ็บปวด ร้อยละ 34.47 ตามลำดับ

การเปรียบเทียบอันดับคะแนนเฉลี่ยความวิตกกังวลของผู้บาดเจ็บจากอุบัติเหตุจราจร จำแนกตามการรับรู้ของผู้บาดเจ็บ และพยาบาล

ตาราง 10

เปรียบเทียบอันดับคะแนนเฉลี่ยความวิตกกังวลของผู้บาดเจ็บจากอุบัติเหตุจราจร จำแนกตามการรับรู้ของผู้บาดเจ็บ และพยาบาล โดยการทดสอบด้วยสถิติแมนวิทนี-ยู (Mann-Whitney U)

ความวิตกกังวลของผู้บาดเจ็บจากอุบัติเหตุจราจร	N	Mean Rank	U-value	p-value
ตามการรับรู้ของผู้บาดเจ็บ	380	457.66	-9.77	0.00**
ตามการรับรู้ของพยาบาล	23	303.34		

**p< 0.01

จากตาราง 10 เมื่อเปรียบเทียบอันดับคะแนนเฉลี่ยความวิตกกังวลจำแนกตามการรับรู้ของผู้บาดเจ็บ และพยาบาล โดยการทดสอบด้วยสถิติ Mann-Whitney U พบว่า อันดับคะแนนเฉลี่ยความวิตกกังวลตามการรับรู้ของผู้บาดเจ็บ และพยาบาล มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยผู้บาดเจ็บมีอันดับคะแนนเฉลี่ยการรับรู้ความวิตกกังวลมากกว่าพยาบาล

ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยพื้นฐานของผู้บาดเจ็บจากอุบัติเหตุจราจร ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และความเพียงพอของรายได้ และความรุนแรงของการบาดเจ็บ กับความวิตกกังวลตามการรับรู้ของผู้บาดเจ็บ

ตาราง 11

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบสเปียร์แมน ระหว่างปัจจัยพื้นฐานของผู้บาดเจ็บจากอุบัติเหตุจราจร (ตัวแปร) ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และความเพียงพอของรายได้ และความรุนแรงของการบาดเจ็บ กับความวิตกกังวลตามการรับรู้ของผู้บาดเจ็บ (N=380)

ตัวแปร	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบสเปียร์แมน (r_s)
เพศ	.160**
อายุ	-.025
ระดับการศึกษา	-.031
ความเพียงพอของรายได้	-.117*
ความรุนแรงของการบาดเจ็บ	.345**

** $p < 0.01$ * $p < 0.05$

จากตาราง 11 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยพื้นฐานของผู้บาดเจ็บจากอุบัติเหตุจราจร ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และความเพียงพอของรายได้ และความรุนแรงของการบาดเจ็บ กับความวิตกกังวลตามการรับรู้ของผู้บาดเจ็บ ด้วยสถิติสหสัมพันธ์แบบสเปียร์แมน พบว่า 1) เพศ มีความสัมพันธ์กับความวิตกกังวล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r_s = 0.160$, $p < 0.01$) โดยที่เพศหญิง ($\bar{X} = 7.70$, $S.D = 2.37$) มีความวิตกกังวลมากกว่าเพศชาย ($\bar{X} = 6.83$, $S.D = 2.67$) 2) ความเพียงพอของรายได้ มีความสัมพันธ์ทางลบกับความวิตกกังวล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r_s = -0.117$, $p < 0.05$) กล่าวคือ ผู้ที่มีรายได้เพียงพอหรือมีเหลือเก็บมีความวิตกกังวล น้อยกว่าผู้ที่มีรายได้ไม่เพียงพอ 3) ความรุนแรงของการบาดเจ็บ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความวิตกกังวล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r_s = .345$, $p < 0.01$) กล่าวคือ ผู้ที่รับรู้ว่าการบาดเจ็บมีความรุนแรงมาก จะมีความวิตกกังวลมากกว่า ผู้ที่รับรู้ว่าการบาดเจ็บมีความรุนแรงเล็กน้อย ส่วนอายุและระดับการศึกษา พบว่าไม่มีความสัมพันธ์กับความวิตกกังวลของผู้บาดเจ็บจากอุบัติเหตุจราจร

การอภิปรายผล

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้บาดเจ็บ และข้อมูลเกี่ยวกับการได้รับบาดเจ็บจากอุบัติเหตุจราจร

จากการศึกษาข้อมูลทั่วไปของผู้บาดเจ็บจากอุบัติเหตุจราจร พบว่าผู้บาดเจ็บส่วนใหญ่ ร้อยละ 66.84 เป็นเพศชาย ซึ่งอยู่ในช่วงวัยรุ่นและวัยผู้ใหญ่ตอนต้น มีอายุระหว่าง 15-29 ปี ร้อยละ 66.05 มีอายุเฉลี่ยเท่ากับ 28.25 ปี ผู้บาดเจ็บส่วนใหญ่มีสถานภาพโสด ร้อยละ 57.63 ระดับการศึกษาส่วนใหญ่จบระดับประถมศึกษา ร้อยละ 31.11 ประกอบอาชีพรับจ้างมากที่สุด ร้อยละ 46.32 รองลงมาคือ นักเรียน/นักศึกษา ร้อยละ 22.63 ผู้บาดเจ็บมีรายได้เฉลี่ยของครอบครัว/เดือน น้อยกว่า 5,000 บาท ร้อยละ 46.1 รองลงมา คือ มีรายได้ 5,000-10,000 บาท ร้อยละ 39.74 และน้อยที่สุด คือ ร้อยละ 14.21 มีรายได้มากกว่า 10,000 บาท เมื่อพิจารณาในภาพรวมแล้วจะเห็นว่าผู้บาดเจ็บส่วนใหญ่ ร้อยละ 53.95 มีรายได้เฉลี่ยของครอบครัว/เดือน ตั้งแต่ 5,000 บาทขึ้นไป ความเพียงพอของรายได้ ผู้บาดเจ็บร้อยละ 55.26 มีรายได้ของครอบครัวที่เพียงพอ และมีเหลือเก็บ ร้อยละ 9.47 แสดงว่า ผู้บาดเจ็บมากกว่าครึ่งหนึ่ง ร้อยละ 64.73 มีรายได้เพียงพอ และส่วนที่เหลือ ร้อยละ 35.26 มีรายได้ไม่เพียงพอ ส่วนสิทธิในการรักษาพยาบาลพบว่า ผู้บาดเจ็บมากกว่าครึ่งหนึ่งคือ ร้อยละ 51.05 ใช้สิทธิพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ รองลงมาคือ จ่ายเงินเอง ร้อยละ 27.89

ส่วนข้อมูลเกี่ยวกับการได้รับบาดเจ็บจากอุบัติเหตุจราจร พบว่าผู้บาดเจ็บส่วนใหญ่เป็น คนขับขี ร้อยละ 64.74 รองลงมาเป็นคนโดยสาร ร้อยละ 32.63 ลักษณะการเกิดอุบัติเหตุ ร้อยละ 56.58 เกิดจากการชนกับรถยนต์/รถจักรยานยนต์ ลักษณะการบาดเจ็บที่พบมากที่สุดคือ เป็นแผลถลอกแผลฉีกขาด และกระดูกแตก/หัก ร้อยละ 78.68 40.53 และ 22.11 ตามลำดับ ซึ่งลักษณะการบาดเจ็บนี้อาจมีได้หลายแห่ง โดยผู้บาดเจ็บบางคนจะได้รับบาดเจ็บหลายแห่งรวมกัน เช่น เป็นแผลฉีกขาด ร่วมกับกระดูกหัก หรือเป็นแผลถลอกร่วมกับแผลฉีกขาด เป็นต้น

2. ข้อมูลทั่วไปของพยาบาล

จากการศึกษาข้อมูลทั่วไปของพยาบาล พบว่า พยาบาลในหน่วยงานอุบัติเหตุ-ฉุกเฉินเกือบทั้งหมดเป็นเพศหญิง คิดเป็น ร้อยละ 91.30 ช่วงอายุที่พบมากที่สุด คือ 21-30 ปี ร้อยละ 60.90 และช่วงอายุที่พบน้อยที่สุด คือ 41-50 ปี ร้อยละ 17.40 โดยมีอายุเฉลี่ย 32.30 ปี ส่วนใหญ่มีการศึกษาในระดับปริญญาตรี ร้อยละ 65.22 รองลงมา คือ ปริญญาโท ร้อยละ 21.74 มีประสบการณ์การทำงานเฉลี่ย 10.61 ปี โดยช่วงประสบการณ์การทำงานที่พบมากที่สุด คือ 1-5 ปี ร้อยละ 39.13 รองลงมา คือ มีประสบการณ์การทำงานมากกว่า 15 ปี ร้อยละ 30.43 ส่วนประสบการณ์การทำงานในหน่วยอุบัติเหตุ-ฉุกเฉินพบว่า มีประสบการณ์การทำงานในหน่วยอุบัติเหตุ-ฉุกเฉินโดยเฉลี่ย 6.13 ปี โดยมีประสบการณ์การทำงานในหน่วยอุบัติเหตุ-ฉุกเฉิน อยู่ในช่วง 1-5 ปี มากที่สุด ร้อยละ 47.83 และพยาบาลส่วนใหญ่ ร้อยละ 60.87 ไม่เคยได้รับการอบรมทางด้านจิตสังคมมาก่อน

3. ระดับความรุนแรงของการบาดเจ็บตามการรับรู้ของผู้บาดเจ็บ และพยาบาล และเปรียบเทียบความรุนแรงของการบาดเจ็บตามการรับรู้ของผู้บาดเจ็บ และพยาบาล

จากผลการศึกษา (ตาราง 4) พบว่า ความรุนแรงของการบาดเจ็บตามการรับรู้ของผู้บาดเจ็บ และพยาบาลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.01$) โดยอันดับคะแนนเฉลี่ยความรุนแรงของการบาดเจ็บตามการรับรู้ของผู้บาดเจ็บ มีค่าสูงกว่าการรับรู้ของพยาบาล อธิบายได้ว่าผู้บาดเจ็บส่วนใหญ่ ไม่เคยมีประสบการณ์ในการได้รับบาดเจ็บจากอุบัติเหตุจราจรมาก่อน ร้อยละ 54.21 และไม่เคยมีประสบการณ์ในการใช้บริการในหน่วยอุบัติเหตุ-ฉุกเฉิน มาก่อน ร้อยละ 65.79 การบาดเจ็บครั้งนี้เป็นการบาดเจ็บครั้งแรก ที่ต้องเข้ารับการรักษาในโรงพยาบาล จึงประเมินตนเองว่าเป็นการบาดเจ็บที่มีความรุนแรงมากกว่าปกติ ตามการรับรู้ของสามัญชนทั่วไป (Valfre, 2001) ซึ่งอาจจะรุนแรงเกินความเป็นจริง หรืออาจจะไม่สอดคล้องกับสภาพการบาดเจ็บที่เกิดขึ้นจริง เนื่องจากประสบการณ์มีผลต่อการรับรู้ของบุคคล (รัจรี, 2542)

นอกจากนี้การรับรู้ความรุนแรงของการบาดเจ็บเป็นความรู้สึก และความเข้าใจของบุคคลต่อความเลวร้ายของสถานการณ์ ซึ่งก่อให้เกิดความยากลำบากในการดำเนินชีวิตจากสถานการณ์ที่เกิดขึ้น และมีผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของผู้บาดเจ็บ (ธนินญา, 2545) ผู้บาดเจ็บจึงรู้สึกว่าจะตนเองได้รับบาดเจ็บรุนแรงมาก โดยเฉพาะในผู้ที่มีกระดูกหัก ซึ่งในการศึกษานี้พบว่า ผู้บาดเจ็บที่ได้รับบาดเจ็บกระดูกหัก มีร้อยละ 22.11 ซึ่งเป็นการบาดเจ็บที่พบได้บ่อยจากอุบัติเหตุจราจร (เจริญ, 2527) และต้องใช้เวลาในการรักษานาน เช่น กระดูกต้นขาต้องใช้เวลาประมาณ 16 สัปดาห์ กระดูกจึงจะติดดี (กิตติ, 2530) จึงอาจทำให้ผู้บาดเจ็บประเมินภาวะดังกล่าว ในลักษณะที่เป็นอันตรายและสูญเสีย และหากพิจารณาจากเหตุผลส่วนใหญ่ ที่ผู้บาดเจ็บใช้ในการประเมินความรุนแรงของการบาดเจ็บตามการรับรู้ครั้งนี้ (ตาราง 5) คือ ร้อยละ 28.42 ให้เหตุผลว่า เป็นครั้งแรกที่ได้รับบาดเจ็บจากอุบัติเหตุเป็นครั้งแรกที่ต้องเข้าโรงพยาบาล ร้อยละ 8.95 ให้เหตุผลว่าการบาดเจ็บครั้งนี้ไม่สามารถช่วยเหลือตัวเองได้ตามปกติ ต้องพึ่งพาผู้อื่น ทำให้การดำเนินชีวิตของตนเปลี่ยนแปลงไป และร้อยละ 1.32 ให้เหตุผลว่า ต้องใช้เวลาในการรักษานาน/ต้องนอนโรงพยาบาล สิ่งเหล่านี้เป็นสิ่งกระตุ้นที่รบกวนภาวะจิตสังคมของผู้บาดเจ็บ และมีผลต่อการดำเนินชีวิตของผู้บาดเจ็บ ทำให้เป็นภาระของครอบครัวที่ต้องมาดูแล จึงทำให้ผู้บาดเจ็บรับรู้ถึงความรุนแรงของการบาดเจ็บอยู่ในระดับมาก ซึ่งจะเห็นได้ว่าปฏิกริยาการตอบสนองภายหลังการบาดเจ็บ ไม่ได้มีความสัมพันธ์โดยตรงกับความรุนแรงของการบาดเจ็บ แต่เป็นลักษณะของการรับรู้และการแปลความหมายของเหตุการณ์ และการเผชิญปัญหาของผู้บาดเจ็บ (Farrar, 2002)

ระดับความรุนแรงของการบาดเจ็บตามการรับรู้ของพยาบาลอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เนื่องจากการประเมินความรุนแรงของการบาดเจ็บในห้องฉุกเฉินมีเป้าหมาย เพื่อจำแนกประเภท

ผู้บาดเจ็บและให้การช่วยเหลือในเบื้องต้น ทั้งนี้เพื่อรักษาอาการเร่งด่วน และป้องกันความพิการที่อาจเกิดขึ้น พยาบาลจึงใช้อาการแสดงทางการบาดเจ็บทางร่างกายเป็นหลัก โดยประเมินจากอาการแสดงและลักษณะบาดแผลของผู้บาดเจ็บก่อนเป็นอันดับแรก ตามความรู้ ความสามารถ ทักษะและประสบการณ์ในการทำงาน (สุดาพรธม, 2541; May, 1993) ซึ่งจากการศึกษา (ตาราง 3) พบว่า ระยะเวลาที่พยาบาลปฏิบัติงานในหน่วยอุบัติเหตุ-ฉุกเฉินโดยเฉลี่ยเท่ากับ 6.13 ปี (S.D=6.56) ทั้งนี้เนื่องจากประสบการณ์ในการปฏิบัติงานของพยาบาล มีผลทำให้พยาบาลเกิดการ เรียนรู้ และช่วยในการพัฒนาการรับรู้ของพยาบาลทำให้การรับรู้มีความถูกต้อง และใกล้เคียงกับความเป็นจริงมากขึ้น (จำเนียร และคณะ, 2532) นอกจากนี้พยาบาลส่วนหนึ่งยังได้ตระหนักว่าการบาดเจ็บครั้งนี้จะส่งผลกระทบต่อผู้บาดเจ็บในด้านอื่นๆ นอกจากการบาดเจ็บทางด้านร่างกาย คือ การบาดเจ็บมีผลต่อการประกอบอาชีพของผู้บาดเจ็บ ร้อยละ 9.74 และการประเมินความรุนแรงของการบาดเจ็บตามการรับรู้ของพยาบาลครั้งนี้ ถึงแม้ว่าจะไม่สอดคล้องกับผู้บาดเจ็บแต่สอดคล้องกับคะแนนความรุนแรงของการบาดเจ็บตามระบบ RTS (ตาราง 2) และผู้บาดเจ็บส่วนใหญ่ ร้อยละ 80 ได้รับการจำหน่ายกลับบ้าน เนื่องจากการบาดเจ็บที่สามารถแก้ไข และรักษาได้ในหน่วยอุบัติเหตุ-ฉุกเฉินไม่จำเป็นต้องรับไว้ในโรงพยาบาล

2. ระดับความวิตกกังวลของผู้บาดเจ็บตามการรับรู้ของผู้บาดเจ็บ และพยาบาล และเปรียบเทียบความวิตกกังวลตามการรับรู้ของผู้บาดเจ็บ และพยาบาล

จากผลการศึกษา (ตาราง 10) พบว่า ความวิตกกังวลของผู้บาดเจ็บตามการรับรู้ของผู้บาดเจ็บ และพยาบาลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.01$) โดยอันดับคะแนนเฉลี่ยความวิตกกังวลตามการรับรู้ของผู้บาดเจ็บ มีค่ามากกว่าการรับรู้ของพยาบาล ทั้งนี้เนื่องจากการบาดเจ็บครั้งนี้เกิดขึ้นอย่างกะทันหัน ผู้บาดเจ็บไม่เคยมีประสบการณ์การได้รับบาดเจ็บ และมาใช้บริการใน ห้องอุบัติเหตุ-ฉุกเฉินมาก่อน อาจประเมินว่าเป็นสิ่งที่คุกคามหรือทำให้เกิดอันตราย และประเมินความสามารถของตนต่ำกว่าความเป็นจริง ก็จะทำให้มีปฏิกิริยาได้ตอบสนองต่อสถานการณ์ที่มาคุกคามนั้นในระดับที่รุนแรงกว่าปกติ ทำให้เกิดความวิตกกังวลต่อสถานการณ์ขึ้น (Spielberger, 1966) ซึ่งจากการศึกษา (ตาราง 4) พบว่า ผู้บาดเจ็บรับรู้ว่าการบาดเจ็บของตนมีความรุนแรงมาก จึงอาจทำให้มีความวิตกกังวลมาก ทั้งนี้ผู้ที่รับรู้ว่าการเจ็บป่วยที่กำลังเผชิญอยู่มีความรุนแรง จะเกิดความรู้สึกวิตกกังวลและไม่มั่นใจเหตุการณ์ในอนาคต (Stoudermire, 1994) และเมื่อต้องมาเจอกับการบาดเจ็บที่ทำให้เข้ารับการรักษาในห้องฉุกเฉิน และต้องทุกข์ทรมานกับความเจ็บปวดจากบาดแผลที่ได้รับ ประกอบกับการบาดเจ็บจากอุบัติเหตุจราจรเป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นอย่างกะทันหัน เป็นสิ่งที่ผู้บาดเจ็บไม่ทันได้เตรียมพร้อมรับมือกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ผู้บาดเจ็บบางรายยังรู้สึกตื่นตระหนกกับ

เหตุการณ์และการได้รับอุบัติเหตุ และการบาดเจ็บครั้งนี้ทำให้มีผู้บาดเจ็บที่กระดูกหักต้องเข้ารับการผ่าตัด หรือต้องสังเกตอาการจึงต้องนอนรับการรักษาในโรงพยาบาล ร้อยละ 20 จึงทำให้ประเมินเหตุการณ์ว่าเป็นสถานการณ์ที่คุกคามเป็นอันตราย ผู้บาดเจ็บจึงมีความวิตกกังวลมาก และสาเหตุของความวิตกกังวลของผู้บาดเจ็บจากอุบัติเหตุจราจรมากที่สุดใน 3 อันดับแรก ได้แก่ (ตาราง 9)

- 1) เรื่องงาน/หรือ ภารกิจที่ทำอยู่
- 2) การที่ไม่สามารถดำเนินชีวิตได้ตามปกติ/พิการ และ
- 3) ความเจ็บปวด/ทุกข์ทรมานจากความเจ็บปวด

อุบัติเหตุที่ได้รับจึงมีผลกระทบต่อการศึกษาของจิตใจ (Wilson-Barnett, 1992) โดยเฉพาะในผู้บาดเจ็บที่มีกระดูกหักมักจะวิตกกังวลว่าจะพิการหรือใช้อวัยวะส่วนนั้นได้ไม่เหมือนเดิม ซึ่งจากการศึกษาของรัตน และคณะ (2544) เรื่องปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความเครียดของผู้ป่วยก่อนเข้ารับการผ่าตัดทางศัลยกรรมกระดูก โรงพยาบาลสมเด็จพระพุทธเลิศหล้า พบว่าผู้ป่วยมีความวิตกกังวลว่าอวัยวะส่วนที่ได้รับการผ่าตัดอาจใช้งานได้ไม่เหมือนเดิม หรืออาจสูญเสียอวัยวะนั้นไป เนื่องจากผู้บาดเจ็บส่วนใหญ่ได้รับการผ่าตัดบริเวณแขนและขา ซึ่งเป็นอวัยวะที่สำคัญในการดำเนินชีวิตประจำวันและการประกอบอาชีพ และจากลักษณะการบาดเจ็บที่เกิดขึ้นอย่างเฉียบพลัน ผู้บาดเจ็บจึงมีความตื่นตระหนกต่อลักษณะอาการของตนเองมากกว่าการเจ็บป่วยเรื้อรัง ทำให้มีความวิตกกังวลเพิ่มมากขึ้น (ปิยบุษ และสุวดี, 2540)

ส่วนระดับความวิตกกังวลของผู้บาดเจ็บตามการรับรู้ของพยาบาลนั้นอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งอาจเนื่องจากการแสดงความวิตกกังวลของผู้บาดเจ็บแตกต่างกันในแต่ละบุคคล แล้วแต่บุคลิกของบุคคล ผู้บาดเจ็บบางคนอาจแสดงพฤติกรรมออกมาให้เห็นได้อย่างชัดเจน แต่บางคนอาจสังเกตอาการกลัวหรือวิตกกังวลได้ยากในเวลาจำกัด ทำให้พยาบาลอาจแปลความหมายของพฤติกรรมผู้บาดเจ็บ คลาดเคลื่อนได้ (กุลยา, 2544; บุญวดี, 2535; บุญวดี และจรัสศรี, 2537) และในการศึกษานี้ พบว่ามีพยาบาลส่วนน้อยเพียง ร้อยละ 39.13 ที่เคยได้รับการอบรมในเรื่องการพยาบาลทางด้านจิตสังคมมาก่อน ทำให้มีความรู้ ความเข้าใจ และตระหนักถึงความสำคัญในการพยาบาลทางด้านจิตสังคมของผู้บาดเจ็บในขณะที่ให้การพยาบาล และสามารถประเมินได้สอดคล้องกับความรู้สึที่แท้จริงของผู้บาดเจ็บ ในขณะที่พยาบาลส่วนใหญ่ ร้อยละ 60.87 ซึ่งไม่เคยได้รับการอบรมทางด้านจิตสังคมมาก่อน อาจขาดทักษะในการประเมินภาวะจิตใจ โดยเฉพาะในผู้บาดเจ็บในห้องฉุกเฉินที่ต้องประเมินอย่างรวดเร็วในเวลาจำกัด จึงยังทำให้โอกาสประเมินได้ไม่สอดคล้องกับผู้บาดเจ็บเกิดขึ้นได้มากขึ้น ซึ่งเป็นเรื่องที่พยาบาลควรตระหนัก และพัฒนาความสามารถของตนเองในเรื่องนี้ให้มากยิ่งขึ้น

นอกจากนี้การปฏิบัติงานในห้องอุบัติเหตุ-ฉุกเฉิน ทำให้พยาบาลมีโอกาสที่จะพบเจอกับผู้บาดเจ็บจากอุบัติเหตุในหลายรูปแบบ ประสบการณ์ที่พยาบาลปฏิบัติงานรวมทั้งการได้รับการอบรมเพิ่มพูนความรู้ เกี่ยวกับการพยาบาลทางด้านจิตสังคมทำให้พยาบาลมีความรู้เพิ่มขึ้น แต่ใน

สถานการณ์ที่รีบด่วนและมีความจำกัดของเวลาในการปฏิบัติงาน เพื่อรักษาชีวิตของผู้ป่วยไว้โดยเร็วที่สุด ความวิตกกังวลของผู้บาดเจ็บมักเป็นปัญหาที่ได้รับความสำคัญน้อย เมื่อเปรียบเทียบกับ การช่วยหายใจหรือการดูแลในระบบอื่นที่สำคัญแก่ชีวิตมากกว่า เช่น ระบบหัวใจและหลอดเลือด (กุลยา, 2542) ซึ่งจากการศึกษาของศิริพร และคณะ (2540) พบว่า พยาบาลไม่ได้แสดงสรรณะการ พยาบาลจิตสังคมให้ปรากฏอย่างชัดเจน แม้จะมีพื้นฐานอย่างเพียงพอแต่ยังไม่ได้ปฏิบัติขณะทำงานจริง นอกจากนี้การที่พยาบาลรับรู้ว่าคุณสมบัติของการบาดเจ็บของผู้บาดเจ็บอยู่ในระดับปานกลาง ทำให้การพยาบาลที่ให้อิงเป็นไปตามการรับรู้ของพยาบาล เพราะการเข้าใจความหมายของสิ่งนั้นๆตามความรู้สึกของตนเองจะมีอิทธิพล หรือชี้้นำต่อการแสดงพฤติกรรม (วรุณศิริ, 2543; Blumer, 1969) ผู้บาดเจ็บอาจจะรู้สึกว่าคุณพยาบาลให้ความช่วยเหลือช้ากว่าที่ตนคาดหวัง ส่งผลให้ผู้บาดเจ็บมีความ วิตกกังวลในระดับมากขึ้น และเนื่องจากอุบัติเหตุจราจรที่เกิดขึ้นนั้นมีผลกระทบทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจของผู้บาดเจ็บโดยตรง ดังนั้นการรับรู้ของพยาบาลอาจจะไม่ตรงกับการรับรู้ของผู้บาดเจ็บ

5. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยพื้นฐานของผู้บาดเจ็บจากอุบัติเหตุจราจร ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และความเพียงพอของรายได้ และความรุนแรงของการบาดเจ็บตามการรับรู้ของผู้บาดเจ็บ กับความวิตกกังวลตามการรับรู้ของผู้บาดเจ็บ

จากผลการศึกษา (ตาราง 11) พบว่า ปัจจัยพื้นฐานของผู้บาดเจ็บที่มีความสัมพันธ์กับความวิตกกังวล ได้แก่ เพศ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความวิตกกังวลของผู้บาดเจ็บจากอุบัติเหตุจราจร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r_s=.160, p<.01$) โดยเพศหญิงมีความวิตกกังวลมากกว่าเพศชาย ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของคาเร็นซีและดิริก (Karanci & Dirik, 2003) และการศึกษาของโรบิชาด ดูกาซ และคอนเวย์ (Robichaud, Dugas, & Conway, 2003) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าเพศหญิงเป็นเพศที่มีลักษณะละเอียดอ่อน ช่างคิด และมักจะใช้อารมณ์มากกว่าเหตุผล จึงเกิดความรู้สึกสะเทือนใจได้ง่าย (ประภาศรี, 2536; ศิริพร, 2546; Wilson-Barnett, 1992) ดังนั้นเมื่อได้รับบาดเจ็บจากการเกิดอุบัติเหตุจำเป็นต้องเข้ารับการรักษาในโรงพยาบาล จึงมีแนวโน้มที่จะมีปฏิกิริยาตอบโต้ทางอารมณ์มากกว่า โดยเฉพาะในเพศหญิงที่มีครอบครัวซึ่งความวิตกกังวลที่เกิดขึ้นจะเกี่ยวกับความเป็นห่วงลูกและสามี (Wilson-Barnett, 1992) นอกจากนี้จากการศึกษาของ ฮอปบุค, ฮอยท์, สเตน, และ ซีเบอร์ (Holbrook, Hoyt, Stein, & Sieber, 2002) ยังพบว่า เพศหญิงมีอัตราเสี่ยงสูงที่จะเกิดความผิดปกติทางจิตภายหลังการได้รับบาดเจ็บรุนแรงมากกว่าเพศชาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ความเพียงพอของรายได้ มีความสัมพันธ์ทางลบกับความวิตกกังวล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r_s=-0.117, p< 0.05$) กล่าวคือ ผู้บาดเจ็บที่มีรายได้เพียงพอหรือมีเหลือเก็บมีความวิตกกังวลน้อยกว่าผู้บาดเจ็บที่มีรายได้ไม่เพียงพอ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาปัจจัยที่ทำนายความ ผิดปกติทาง

ด้านจิตใจภายหลังการบาดเจ็บของฮอปบุค และคณะ (Holbrook et al., 2001) พบว่า ผู้ที่มีรายได้ต่ำ จะมีความผิดปกติทางด้านจิตใจภายหลังการบาดเจ็บได้บ่อย ทั้งนี้เนื่องจากขาดแหล่งประโยชน์ที่สนับสนุนด้านวัตถุแก่ผู้บาดเจ็บ เนื่องจากผู้ที่มีรายได้สูงมีสิ่งอำนวยความสะดวกย่อมมีทางเลือก และมีความพร้อมที่จะเผชิญปัญหามากกว่าผู้ที่มีรายได้ต่ำ (Lazarus & Folkman, 1984) ซึ่งผลการศึกษาคั้งนี้ พบว่า ผู้บาดเจ็บส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้าง (ร้อยละ 46.32) และเป็นนักเรียน/นักศึกษา ร้อยละ 22.63 ถึงแม้ว่าจะมีรายได้ของครอบครัวเพียงพอ ร้อยละ 55.26 และมีเหลือเก็บ ร้อยละ 9.47 แต่มีผู้บาดเจ็บบางคนที่ต้องจ่ายค่ารักษาพยาบาลเอง ร้อยละ 27.9 จึงทำให้ผู้บาดเจ็บวิตกกังวลว่าเป็นภาระของครอบครัวในการจ่ายค่ารักษาพยาบาล รวมทั้งทรัพย์สินที่เสียหายจากการเกิดอุบัติเหตุ ร้อยละ 26.84 (ตาราง 9) และพบว่า ผู้บาดเจ็บกลุ่มนี้ส่วนใหญ่อยู่ใน วิทยาลัยซึ่งยังไม่มีรายได้ จึงรู้สึกไม่มีความเป็นอิสระในตนเอง และรู้สึกเป็นภาระของครอบครัว ดังนั้นจึงเกิดความวิตกกังวลขึ้นได้ นอกจากนี้ผู้บาดเจ็บบางคนได้รับบาดเจ็บกระดูกแตก/หัก ร้อยละ 22.11 ซึ่งต้องใช้ระยะเวลาในการรักษานาน ทำให้ผู้บาดเจ็บวิตกกังวลว่าไม่สามารถทำงานได้หรือต้องหยุดงานทำให้ขาดรายได้ของครอบครัว ซึ่งส่วนใหญ่เป็นผู้บาดเจ็บที่ประกอบอาชีพรับจ้าง

ความรุนแรงของการบาดเจ็บ พบว่า มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความวิตกกังวล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r_s = .345, p < 0.01$) กล่าวคือ ผู้ที่รับรู้ว่าการบาดเจ็บมีความรุนแรงมากจะมีความวิตกกังวลมากกว่าผู้ที่รับรู้ว่าการบาดเจ็บมีความรุนแรงเล็กน้อย ทั้งนี้เนื่องจากอุบัติเหตุเป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นโดยไม่ได้คาดคิดมาก่อน และผู้บาดเจ็บส่วนใหญ่ ร้อยละ 54.21 ไม่เคยได้รับบาดเจ็บจากอุบัติเหตุจากรมมาก่อน จึงอาจทำให้ประหม่อมเหตุการณ์เกินจริง และจากการที่ผู้บาดเจ็บรับรู้ถึงความรุนแรงของการบาดเจ็บในครั้งนี้ว่ามีความรุนแรงมาก อาจทำให้ผู้บาดเจ็บรู้สึกไม่แน่ใจและไม่มั่นใจต่อสภาพการบาดเจ็บที่เกิดขึ้น หรือสิ่งที่กำลังเผชิญอยู่จึงทำให้เกิดความวิตกกังวลมากขึ้น (Stoudermire, 1994) และมักจะพบว่าในผู้บาดเจ็บที่มีอาการรุนแรงมากจะมีความต้องการที่จะนอนโรงพยาบาลมากกว่าผู้ที่มีอาการรุนแรงน้อย (Kobusingye & Lett, 2000) ทั้งนี้อาจเนื่องจากผู้บาดเจ็บต้องการการดูแลอย่างใกล้ชิดจากแพทย์หรือพยาบาล นอกจากนี้ผู้บาดเจ็บที่รับรู้ว่าการบาดเจ็บของตนรุนแรง และอาการยังไม่ดีขึ้นจะปรับตัวได้น้อยและมีปฏิกริยาตอบสนองทางจิตสังคมทางลบได้มาก (ช่อลดา, 2536) เพราะการรับรู้เป็นความสามารถของแต่ละบุคคล ในการเข้าใจความเป็นจริงของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเป็นผลจากการเรียนรู้และประสบการณ์ของบุคคลนั้น (Wehmeier, 2000) ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของมิเชล และคณะ (Michaels et al., 1999) เกี่ยวกับความผิดปกติทางจิตภายหลังการได้รับบาดเจ็บในผู้ใหญ่พบว่า เหตุการณ์ที่ทำให้เกิดการบาดเจ็บ และการรับรู้ความรุนแรงของผู้บาดเจ็บ มีความสัมพันธ์กับการเกิดความผิดปกติทางจิตภายหลังการบาดเจ็บ ทั้งนี้ผู้ที่รับรู้ว่าการเจ็บป่วยของตนมีความรุนแรงและไม่สามารถยอมรับกับสิ่งที่เกิดขึ้นกับ

ตนเองได้ ทำให้มีความวิตกกังวลมากขึ้น (ชนินญา, 2545) ดังนั้นผู้บาดเจ็บที่รับรู้ว่าคุณเองได้รับบาดเจ็บรุนแรงมาก จะแสดงออกถึงความวิตกกังวลมากกว่าผู้บาดเจ็บที่รับรู้ว่าคุณบาดเจ็บเพียงเล็กน้อย

สำหรับปัจจัยพื้นฐานที่พบว่าไม่มีความสัมพันธ์กับความวิตกกังวล ได้แก่ อายุ และระดับการศึกษา ซึ่งสามารถอภิปรายได้ดังนี้

อายุ พบว่าไม่มีความสัมพันธ์กับความวิตกกังวล ซึ่งต่างจากการศึกษาของแมคคาร์ทรี และคณะ (McCarthy et al., 2003) ซึ่งศึกษาเกี่ยวกับภาวะความตึงเครียดทางจิตในผู้ที่ได้รับบาดเจ็บรุนแรงบริเวณระยางค์ล่างพบว่า ผู้ที่มีอายุน้อยเป็นปัจจัยหนึ่งที่จะเกิดความผิดปกติทางจิตในผู้ที่ได้รับบาดเจ็บรุนแรงบริเวณระยางค์ล่าง ทั้งนี้เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษารั้งนี้ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 15-29 ปี ซึ่งอยู่ในช่วงวัยรุ่นและวัยผู้ใหญ่ตอนต้น จึงอาจจะมองเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นนั้นไม่แตกต่างกันมากนัก ทั้งนี้เนื่องจากอายุเป็นสิ่งที่แสดงถึงความแตกต่างกันของพฤติกรรมที่มาจาก การรับรู้ และการมองปัญหา (Palank, 1991) และอุบัติเหตุจราจรที่เกิดขึ้นมักจะเกิดจากพฤติกรรม การขับขี่ยานพาหนะของผู้บาดเจ็บเอง จึงอาจจะทำให้ยอมรับกับสิ่งที่เกิดขึ้นจากการกระทำของตนเองได้ ไม่ว่าสิ่ง ที่เกิดขึ้นนั้นจะมีความรุนแรงมากน้อยเพียงใด จึงเกิดความวิตกกังวลใกล้เคียงกัน นอกจากนี้เนื่องจาก กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาในครั้งนี้นี้อยู่ในกลุ่มวัยรุ่นและวัยผู้ใหญ่ตอนต้น ทำให้ผลที่ออกมาไม่มีความแตกต่างกัน

ระดับการศึกษา พบว่าไม่มีความสัมพันธ์กับความวิตกกังวล ซึ่งต่างจากการศึกษาของ คารันซี และดีริค (Karanci & Dirik, 2003) ที่ศึกษาในผู้ป่วยก่อนผ่าตัด พบว่า ระดับการศึกษามี ความสัมพันธ์ทางลบกับความวิตกกังวล ทั้งนี้เนื่องจากผู้ป่วยก่อนผ่าตัดมักจะได้รับเตรียมพร้อม ทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจมาก่อน แต่การได้รับบาดเจ็บจากอุบัติเหตุจราจรนั้นเป็นการบาดเจ็บที่ เกิดขึ้นอย่างกะทันหัน โดยที่ผู้บาดเจ็บไม่ได้มีการเตรียมพร้อมทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจมาก่อน ทำให้สภาพทางอารมณ์ของผู้บาดเจ็บแต่ละคนไม่แตกต่างกัน ซึ่งทำให้มีผลต่อสภาพจิตใจของผู้ บาดเจ็บ และมีผลต่อสติปัญญา ทำให้ผู้บาดเจ็บเข้าใจและแปลความหมายของการที่ได้รับบาดเจ็บนี้ ในทางที่ไม่ดีเหมือนกัน (จำเนียร และคณะ, 2532) จึงทำให้ผู้บาดเจ็บเกิดความวิตกกังวลในระดับที่ ใกล้เคียงกัน

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงทำให้ผลการศึกษาพบว่า อายุและระดับการศึกษาของผู้ บาดเจ็บจากอุบัติเหตุจราจรไม่มีความสัมพันธ์กับความวิตกกังวล